

Verrassend lange winter

Tekst: Terwijl ik deze column schrijf, is het de eerste week van april. U weet als u dit leest vast nog hoe koud het was. Het is nu buiten 4 graden. Op sommige plekken ligt zelfs nog wat sneeuw en ik zag zelfs een 1 aprilgrap dat er een paastoertocht op de schaats werd georganiseerd. Kortom: de winter heeft erg lang aangehouden en dan gebeuren er opmerkelijke zaken in de natuur.

Albert Vliegthart
De Vlinderstichting

In de korte warme periode van begin maart zijn meer dan duizend meldingen van vlinders doorgegeven. Deze overwintersaars, zoals citroenvlinder, kleine vos, gehakelde aurelia en dagpauwoog waren uit hun winterslaap gekomen en actief geworden. Een veelgestelde vraag was of al die vlinders de lange periode van kou kunnen overleven. Ja, overwinterende vlinders kunnen prima tegen de kou. Als ze actief zijn geworden en het wordt weer koud, zullen de meeste sterven of opnieuw in rust gaan, hoewel dit laatste veel energie kost. In de korte warme periode hebben veel vlinders al eitjes gelegd, dus de volgende generatie zal ongetwijfeld veiliggesteld zijn. De ontwikkeling van eitjes en poppen zal in een koude periode vertragen. Opvallend genoeg hebben we in maart incidentele waarnemingen ontvangen van koolwitjes, boomblauwtje en bont zandoogje, de echte popoverwintersaars.

Verrassend waren waarnemingen van begin maart uit de Hatertse Vennen, Oostvoorne, de Grote Peel, Kempen en bij Tilburg van de grote vos. Het lijkt dat deze vlinder retour is en ook de Hollandse winters weer kan overleven. Ook deze winter zijn er door



Deze houtkleurige vlinder werd aangetroffen in het Noord-Hollands Duinreservaat.

Luc Knijnsberg



Eitje van de bruine eikenpage, gefotografeerd in het Rijk van Nijmegen.

Peter Hoppenbrouwers

verschillende mensen eitjes gezocht van de kleine pages. Nooit eerder werden er zoveel gevonden van de sleedoorpage. Soms op een nieuw plekje, maar ook op de bekende plekken waren deze winter meer eitjes aanwezig dan voorgaande jaren. Ook krijgen we steeds meer meldingen van de bruine eikenpage. In de duinen en in het Rijk van Nijmegen werden diverse eitjes geteld.

Luc Knijnsberg vond begin maart, precies in de warme periode, twee nieuwe en bijzondere nachtvlinders in het Noord-Hollands Duinreservaat. Een zelfgemaakte mengsel van vieux, appelstroop, jam en honing trok naast de gebruikelijke wintersoorten de houtkleurige vlinder (*Xylena vetusta*) aan. Deze ernstig bedreigde nachtvlinder overwintert als imago en wordt slechts af en toe waargenomen. Twee dagen later werd een gevlekte winteruil (*Conistra rubiginea*) aangetroffen op het smeersel, ook een nieuwe soort voor het Noord-Hollands duinreservaat.

Op 16 maart hebben maar liefst 150 vrijwilligers met succes gewerkt aan vergroting van het leefgebied van de kleine heivlinder. Het onderzoek naar deze soort krijgt in 2013 een vervolg. De rupsen die in het najaar van 2012 werden gevonden, lijken de winter te hebben overleefd. Op 3 april werden maar liefst 12 rupsen (terug)gevonden. Ze zaten onder of in pollen buntgras, terwijl de koude straffe oostenwind voor onaangename gevoelstemperaturen zorgde. Dicht tegen de grond lag de temperatuur echter soms boven de 15 graden. Hoezo ontberen? Ik waande me op dat moment al weer een beetje in een warme zomer.